

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysturvalain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työttömyysturvalakia. Esitys on osa pääministeri Juha Sipilän hallituksen hallitusohjelman kärkihanketta, jonka yhtenä toimenpiteenä on työttömyysturvan uudistaminen.

Esityksessä ehdotetaan työttömyyspäivärahakauden enimmäiskesto lyhennettäväksi 500 päivästä 400 päivään. Niillä, joilla on vähemmän kuin kolme vuotta työhistoriaa, enimmäiskesto lyhenisi 300 päivään. Enimmäiskesto säilyisi 500 päivänä niillä työttömillä, jotka täyttävät työssäoloehdon 58 vuotta täytettyään.

Lisäksi ehdotetaan, että omavastuu-aikaa pidennetään viidestä päivästä seitsemään päivään, työllistymistä edistävien palvelujen ajalta maksettavaa korotettua ansio-osaa alennetaan ja pitkän työuran jälkeen maksettavista korotusosasta ja korotetusta ansio-osasta luovutaan.

Esitys liittyy valtion vuoden 2017 talousarvioesitykseen ja tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1 JOHDANTO.....	3
2 NYKYTILA.....	3
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	3
<i>Työttömyysetuuksien taso</i>	3
<i>Omavastuu aika</i>	4
<i>Ansiopäivärahan ansio-osan maksuajan lyhentäminen</i>	4
<i>Työttömyyspäivärahauden enimmäisaika ja lisäpäiväoikeus</i>	4
<i>Työssäoloajan laskeminen</i>	5
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	5
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	6
4.1 Vaikutukset kansalaisiin.....	6
4.2 Taloudelliset vaikutukset.....	7
4.3 Vaikutukset viranomaisiin.....	8
4.4 Vaikutus kuntatalouteen.....	9
5 ASIAN VALMISTELU.....	9
6 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ.....	10
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	11
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	11
3 luku Etuuden saamisen yleiset rajoitukset.....	11
5 luku Työttömyyspäivärahan saamisen edellytykset.....	11
6 luku Työttömyyspäivärahan määrä ja kesto.....	11
7 luku Työmarkkinatukea koskevat yleiset säännökset.....	13
2 VOIMAANTULO.....	13
3 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	14
LAKIEHDOTUS.....	16
Laki työttömyysturvalain muuttamisesta.....	16
LIITE.....	20
RINNAKKAISTEKSTI.....	20
Laki työttömyysturvalain muuttamisesta.....	20

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Hallitusohjelman mukaan hallitus uudistaa sosiaali- ja työttömyysturvaa tavalla, joka kannustaa työn nopeaan vastaanottamiseen, lyhentää työttömyysjaksoja, alentaa rakenteellista työttömyyttä ja säästää julkisia voimavaroja. Työttömyysturvaan tehtävillä muutoksilla tavoitellaan 200 miljoonan euron vuosittaista säästöä ansioturvamenoissa.

Tällä hallituksen esityksellä toteutetaan hallitusohjelmassa sovittu 200 miljoonan euron säästö, joka on osa hallitusohjelman kärkihanketta. Työn vastaanottamisesta estäviä kannustinloukkuja puretaan ja rakenteellista työttömyyttä alennetaan. Muista kärkihankkeeseen sisällyvistä kohdista on jo annettu tai annetaan oma esityksensä.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Työttömyysetuuksien taso

Peruspäiväraha on 32,68 euroa päivältä vuonna 2016. Sitä korotetaan 5,27 eurolla yhdestä alle 18-vuotiaasta huollettavasta lapsesta, 7,74 eurolla kahdesta lapsesta ja 9,98 eurolla kolmesta tai useammasta lapsesta. Lisäksi peruspäivärahaan voidaan maksaa korotusosaa, joka on 4,78 euroa päivältä. Työmarkkinatuki on peruspäivärahan suuruinen, mutta sen määrää voi alentaa omat tai vanhempien tulot.

Ansiopäiväraha muodostuu peruspäivärahan suuruudesta perusosasta ja ansio-osasta. Ansio-osa on 45 prosenttia päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Kun palkka kuukaudessa on suurempi kuin 95-kertainen perusosa, ansio-osa on tämän rajan ylittävältä päiväpalkan osalta 20 prosenttia. Ansiopäiväraha lapsikorotuksineen on enintään 90 prosenttia ansiopäivärahan perusteena olevasta päiväpalkasta, kuitenkin vähintään mahdollisella lapsikorotuksella korotetun perusosan suuruinen.

Korotettu ansio-osa on 58 prosenttia päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Kun palkka kuukaudessa on suurempi kuin 95-kertainen perusosa, ansio-osa on tämän rajan ylittävältä päiväpalkan osalta 35 prosenttia. Ansiopäiväraha lapsikorotuksineen on tällöin enintään yhtä suuri kuin ansiopäivärahan perusteena oleva päiväpalkka, kuitenkin vähintään mahdollisella lapsikorotuksella korotetun perusosan suuruinen.

Korotusosaa ja korotettua ansio-osaa maksetaan kahdella eri perusteella: pitkän työuran päätyttyä ja työllistymistä edistävän palvelun ajalta.

Korotusosaa ja korotettua ansio-osaa maksetaan enintään 90 päivältä työnhakijalle, joka on jäänyt työttömäksi sen takia, että hänen työnsopimuksensa on irtisanottu hänestä itsestään riippumattomista syistä tai että hän on itse irtisanonut työnsopimuksensa oltuaan lomautettuna yhtäjaksoisesti vähintään 200 päivää. Edellytyksenä on, että henkilö on ilmoittautunut työnhakijaksi 60 päivän kuluessa työsuhteen päättymisestä ja että hänen työuransa on ollut vähintään 20 vuoden pituinen. Korotettua ansio-osaa saadakseen henkilön on lisäksi tullut olla palkan-saajakassan jäsen vähintään viisi vuotta.

Korotusosaa ja korotettua ansio-osaa maksetaan työllistymissuunnitelmassa tai työllistymissuunnitelmaa korvaavassa suunnitelmassa sovittujen työllistymistä edistävien palvelujen ajalta enintään 200 päivältä.

Ostavastuuauka

Työttömyyspäivärahaa maksetaan sen jälkeen, kun henkilö on ollut työttömänä työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa yhteensä viittä täyttä työpäivää vastaavan ajan enintään kahdeksan peräkkäisen kalenteriviikon aikana. Ostavastuuauka asetetaan kerran työttömyyspäivärahan enimmäisaikaa kohti.

Ostavastuuaukaa ei kuitenkaan aseteta, jos päivärahakauden enimmäisaika alkaisi vuoden kuluessa edellisen enimmäisajan alkamisesta ja jos ostavastuuauka on asetettu edellisen päivärahakauden enimmäisajan alkaessa.

Ostavastuupäiviksi ei lueta niitä päiviä, joina henkilö ei täytä ansio- tai peruspäivärahan saamiselle 2 luvussa säädettyjä edellytyksiä tai joilta henkilöllä ei ole oikeutta työttömyyspäivärahan 2 a tai 3 luvussa tarkoitettujen rajoitusten vuoksi taikka oikeutta soviteltuun työttömyyspäivärahan 4 luvun 3 §:ssä säädettyjen työaika-rajien ylittymisen vuoksi. Ostavastuuaukaan luetaan kuitenkin 3 luvun 3 §:n 4 momentissa tarkoitettu sairausvakuutuksen päivärahan ja kuntoutusrahan ostavastuuauka. Ostavastuupäiviksi luetaan myös ne päivät, joilta henkilölle on maksettu työttömyysetuutta 10 luvun perusteella.

Henkilöllä on oikeus työttömyyspäivärahan ilman ostavastuuaukaa, jos työntöön estymisen syynä on sellainen työtaistelutoimenpide, jolla ei ole riippuvuussuhdetta hänen työehtoihinsa tai työoloihinsa ja jos hän muutoin täyttää työttömyyspäivärahan saamisen edellytykset.

Ansiopäivärahan ansio-osan maksuajan lyhentäminen

Ansiopäivärahan saajalle, joka ei ole ollut työssä yhteensä vähintään kolmea vuotta ennen työttömyyspäiväraha-oikeuden alkamista, ansiopäiväraha maksetaan päivärahakauden enimmäisajan 100 viimeiseltä päivältä sen suuruisena kuin se maksettaisiin peruspäivärahana.

Jos ansiopäivärahan saajalle on 250 ensimmäisen työttömyyspäivärahapäivän aikana asetettu korvaukseton määräaika tai työssäolovelvoite hänen menetyksensä työvoimapoliittisesti moitittavalla tavalla, ansiopäiväraha maksetaan päivärahakauden enimmäisajan 100 viimeiseltä päivältä sen suuruisena kuin se maksettaisiin peruspäivärahana. Jos ansiopäivärahan saaja ei ole ollut työssä kolmea vuotta ennen työttömyyspäiväraha-oikeuden alkamista, ansiopäiväraha maksetaan enimmäisajan 200 viimeiseltä päivältä sen suuruisena kuin se maksettaisiin peruspäivärahana.

Edellytyksenä ansio-osan maksuajan lyhentämiselle on, että ansiopäivärahan saajalle ei ole maksettu 250 ensimmäisen työttömyyspäivärahapäivän aikana työllistymistä edistävän palvelun ajalta korotusosaa eikä korotettua ansio-osaa yhteensä vähintään 40 päivältä.

Työttömyyspäivärahakauden enimmäisaika ja lisäpäiväoikeus

Peruspäivärahaa ja ansiopäivärahaa maksetaan yhteensä enintään 500 työttömyyspäivältä. Enimmäisaikaan luetaan myös sellaiset työttömyyspäivät, joilta henkilölle on maksettu työttömyysetuutta sellaisessa valtiossa, jossa sovelletaan sosiaaliturva-asetusta tai perusasetusta tai jonka kanssa Suomella on työttömyysturvaa koskeva sopimus.

Palkansaajan ansiopäivärahaa ja peruspäivärahaa voidaan maksaa tietyin edellytyksin 500 päivän enimmäisajan estämättä sen kalenterikuukauden loppuun, jona henkilö täyttää 65 vuotta. Tämä lisäpäiväoikeus on sidottu henkilön syntymävuoteen ja ikään. Lisäpäiväoikeus on henkilöllä, jos hän on syntynyt vuosina 1950—1954 ja hän on täyttänyt 59 vuotta ennen enimmäisajan päättymistä, jos hän on syntynyt vuonna 1955 tai 1956 ja hän on täyttänyt 60 vuotta ennen enimmäisajan päättymistä tai jos on syntynyt vuonna 1957 tai sen jälkeen ja hän on täyttänyt 61 vuotta ennen enimmäisajan päättymistä.

Lisäksi edellytetään, että henkilö on ollut työssä vähintään viisi vuotta viimeisen 20 vuoden aikana.

Työssäoloajan laskeminen

Korotusosan ja korotetun ansio-osan maksaminen pitkän työuran jälkeen edellyttää 20 vuoden työhistoriaa. Lisäpäivien maksaminen edellyttää, että henkilöllä on työssäoloaikaa vähintään viisi vuotta viimeisen 20 vuoden aikana. Työssäoloajan laskemiseen on oma menettelynsä, josta säädetään 6 luvun 11 §:ssä.

Työssäoloaika lasketaan työntekijän eläkelain (395/2006) 3 §:ssä tarkoitettujen työeläkelakien alaisten ansioiden perusteella. Työssäolokuukausien lukumäärä saadaan jakamalla kunkin kalenterivuoden ansiot luvulla 528. Kalenterivuosi kohtainen osamäärä pyöristetään alaspäin lähimpään kokonaislukuun, joka voi olla enintään 12. Eri vuosien osamäärät lasketaan yhteen.

Pitkän työuran perusteella maksettavan korotusosan tai korotetun ansio-osan edellytyksenä olevaa työssäoloaikaa laskettaessa työhön rinnastettavana aikana otetaan lisäksi huomioon sellainen täysi kalenterikuukausi, jolta henkilölle on maksettu sairausvakuutuslain mukaista äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa taikka erityishoitorahaa, jonka henkilö on ollut lakiin tai työ- tai virkaehtosopimukseen perustuvalla hoitovapaalla taikka suorittanut varusmies- tai siviilipalvelusta ja jona henkilö on ollut työkyvytön saaden työntekijän eläkelain 3 §:ssä mainittujen lakien perusteella eläkettä, kuntoutustukea tai työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaista tapaturmaeläkettä.

Työssäoloajasta enintään neljännes voi olla 3 momentissa tarkoitettua työhön rinnastettavaa aikaa.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteena on edistää hallitusohjelman tavoitetta uudistaa työttömyysturvaa tavalla, joka kannustaa työn nopeaan vastaanottamiseen, lyhentää työttömyysjaksoja, alentaa rakenteellista työttömyyttä ja säästää julkisia voimavaroja. Työttömyysturvaa koskevien tutkimusten mukaan työttömyysturvan korvaustasolla ja etuuden enimmäiskestolla on vaikutusta työttömyyden kestoon ja uudelleen työllistymiseen. Ehdotettujen muutosten on arvioitu lisäävän työllisyyttä noin 9 000 henkilötyövuodella. Ehdotetuilla muutoksilla tavoitellaan lisäksi 200 miljoonan euron vuosittaista säästöä ansioturvamenoissa.

Työttömyyspäivärahan kesto ehdotetaan lyhennettäväksi 500 päivästä 400 päivään. Niillä, joilla on vähemmän kuin kolme vuotta työhistoriaa, kesto lyhenisi 300 päivään. Voimassa olevan lain mukaan ansiopäivärahan ansio-osaa on maksettu enintään 400 päivältä niille, jotka eivät ole olleet työssä yhteensä vähintään kolmea vuotta. Enimmäiskesto säilyisi 500 päivänä niillä työttömillä, jotka täyttävät työssäoloehdon täytettyään 58 vuotta.

Omavastuu aikaa ehdotetaan pidennettäväksi viidestä päivästä seitsemään päivään.

Korotetun ansio-osan laskentasääntöä ehdotetaan muutettavaksi siten, että korotetun ansio-osan määrä alenee. Korotettu ansio-osa on 58 prosenttia päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Kun palkka kuukaudessa on suurempi kuin 95-kertainen perusosa, ansio-osa on tämän rajan ylittävältä päiväpalkan osalta 35 prosenttia. Esityksessä ehdotetaan, että korotettu ansio-osa olisi 55 prosenttia päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Kun palkka on suurempi kuin 95-kertainen perusosa, ansio-osa olisi tämän rajan ylittävältä osalta 25 prosenttia.

Pitkän työuran jälkeen maksettavista korotusosasta ja korotetusta ansio-osasta ehdotetaan luovuttavaksi.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Vaikutukset kansalaisiin

Työttömyyspäivärahan enimmäiskeston lyhentämisen vaikutus yksilötasolla riippuu siitä, miten suurta päivärahaa henkilölle maksetaan ja miten pitkään hän on työttömänä. Ehdotettu työttömyyspäivärahan 300 päivän enimmäiskesto koskisi arviolta noin kuutta prosenttia työttömistä, noin 80 prosentilla työttömyyspäivärahan enimmäiskesto olisi 400 päivää ja noin 14 prosentilla päivärahan enimmäismäärä säilyisi 500 päivänä. Koska työttömyyspäivärahan keston lyhentämistä sovelletaan alkaviin työttömyyksiin, keston lyhentäminen ei vaikuta vielä 2017 kenenkään päivärahan maksamiseen.

Ostavastuuajan pidentäminen kahdella päivällä vähentäisi työttömyyden alussa maksettavan työttömyysetuuden määrää. Omavastuuajan pidentämisen vaikutus riippuu maksettavan etuuden määrästä. Peruspäivärahää tai työmarkkinatukea saavalla kahden päivän etuus ilman lapsikorotuksia on 65,36 euroa.

Korotetun ansio-osan määrä alenisi kaikilla korotettua ansiopäivärahää saavilla. Korotettua ansio-osaa maksetaan työllistymistä edistävien palvelujen ajalta yhteensä enintään 200 päivältä ja pitkän työuran päättymisen perusteella enintään 90 päivältä. Korotetulla ansio-osalla korotettu ansiopäiväraha olisi kuukausitasolla uusilla laskentasäännöillä 2 000 euron palkasta 36 euroa alempi, 3 000 euron palkasta 65 euroa alempi ja 4 000 euron palkasta 143 euroa alempi.

Pitkän työuran jälkeen maksettavan korotusosan lakkauttamisen vaikutukset riippuvat siitä, mikä työttömäksi jääneen päivärahan määrä ja miten pitkään päivärahää olisi maksettu. Jos työtön saisi peruspäivärahan korotusosaa, vähentäisi korotusosan maksamisen lopettaminen hänelle maksettavaa päivärahää enintään 430 euroa. Jos henkilö saisi ansiopäivärahää, vähennys olisi esimerkiksi 3 000 euron kuukausitulolla enintään 1 110 euroa. Enimmäisvähennys on laskettu siten, että on oletettu työttömän saavan korotettua ansio-osaa enimmäisajan, 90 päivää.

Palkka euroa/kk	Päiväraha euroa/pvä	Päiväraha euroa/kk	Korotettu ansio-osa euro/kk	Korotuksen määrä euroa/kk	Ehdotettu euroa/kk	Erotus kk
2 000	57,91	1 245	1 402	157	1 366	- 36
3 000	77,88	1 674	1 955	279	1 890	- 65
4 000	89,57	1 926	2 345	419	2 202	- 143
5 000	98,44	2 116	2 679	563	2 440	- 239

Työttömyyspäivärahaan ehdotettujen muutosten vaikutusta lieventää se, että todennäköisesti osa työnhakijoista lainmuutosten johdosta työllistyy nopeammin kuin ilman lainmuutoksia. Valtiovarainministeriössä tehdyn arvion mukaan enimmäiskeston lyhentäminen lyhentää työttömyysjaksoja keskimäärin kahdella viikolla ja kaikki muutokset yhdessä lisäävät työllisyyttä noin 9 000 henkilötyövuodella. Valtiovarainministeriön muistio 29.10.2015 työttömyysturvan uudistusehdotuksen työllisyysvaikutuksista. (vm.fi/dms-portlet/document/394438).

4.2 Taloudelliset vaikutukset

Enimmäiskeston lyhentämisen vaikutuksen on laskettu ns. staattisena laskelmana, jossa ei ole otettu huomioon käyttäytymismuutoksia. Siten kaikkien työnhakijoiden oletetaan olevan yhtä pitkään työttömänä lainmuutoksen jälkeen kuin ennen lainmuutosta. Niiden työnhakijoiden, joiden päivärahakauden kesto ylittää uuden enimmäiskeston, oletetaan siirtyvän työmarkkinatuella.

Enimmäiskeston lyhentäminen ehdotetulla tavalla vähentää ansiopäivärahamenoja 159 miljoonaa euroa ja ansiopäivärahan maksupäiviltä karttuvan eläkkeen rahoittamiseen maksettavaa ns. ETK-maksu 36 miljoonaa euroa. Vastaavasti työmarkkinatukimenot lisääntyvät 81 miljoonalla eurolla, joten työttömyyspäivärahamenot vähenevät 78 miljoonalla eurolla. Enimmäiskeston lyhentämisen nettosäästö olisi 115 miljoonaa euroa, josta Työttömyysvakuutusrahaston osuus olisi 106 miljoonaa ja työttömyyskassojen 9 miljoonaa euroa. Valtiolle muutos olisi kustannusneutraali, koska valtio säästäisi ansioturvan rahoituksesta 81 miljoonaa euroa.

Omavastuuajan pidentäminen kahdella päivällä vähentää ansiopäivärahamenoja 28,6 miljoonalla eurolla, ETK-maksua 6,4 miljoonalla eurolla sekä peruspäiväraha- ja työmarkkinatukimenoja 6 miljoonalla eurolla. Yhteensä menot alenevat 41 miljoonalla eurolla, josta Työttömyysvakuutusrahaston osuus on 19,4 miljoonaa euroa, työttömyyskassojen 1,6 miljoonaa euroa ja valtion 20 miljoonaa euroa.

Korotetun ansio-osan laskentasäännön muutos alentaa ansiopäivärahamenoja 24 miljoonalla eurolla, josta Työttömyysvakuutusrahaston osuus on 23 miljoonaa euroa ja työttömyyskassojen 1,0 miljoonaa euroa.

Pitkän työuran jälkeen maksettavan korotetun ansio-osan lakkauttaminen alentaa ansiopäivärahamenoja 17,5 miljoonaa euroa, josta Työttömyysvakuutusrahaston osuus on 16,5 miljoonaa euroa ja työttömyyskassojen 1,0 miljoonaa euroa.

Koska suurin osa säästöistä kertyy työttömyyspäivärahan keston lyhentämisestä, mikä alkaa vaikuttaa vasta vuoden 2018 aikana, työttömyysetuusmenojen säästö on vuonna 2017 noin 70 milj. euroa, josta valtion säästö noin 20 miljoonaa euroa. Kokonaissäästöä vuonna 2017 toteutuu arviolta noin kolmannes, vuonna 2018 noin 85 % ja täysimääräisesti säästö toteutuu vuonna 2019.

Jos lakiesityksellä ei olisi vaikutusta työnhakijoiden työllistymiseen, arvioidaan asumistukimenojen kasvavan 9 miljoonaa euroa ja toimeentulotukimenojen 13 miljoonaa euroa vuonna 2019.

Vaikutukset etuusmenoihin

	Ansiopäiväraha menojen muu- tos, milj. euroa	ETK-maksun muutos, milj. euroa	Työttömyysetuus- menojen muutos, milj. euroa	Menojen muu- tos yhteensä, milj. euroa
Keston lyhen- täminen	- 159	- 36	- 78	- 115
Korotetun ansio-osan laskeminen	- 24	0	- 24	- 24
Pitkän työuran jälkeen makset- tavan korotuk- sen poistaminen	- 18	0	- 18	- 18
Ostavastuuajan pidentäminen	- 29 - 6	- 6	- 35	- 41
Yhteensä	- 228	- 42	- 155	- 198

Vaikutukset rahoitukseen

	Työttömyys- vakuutus- rahasto	Työttö- myys- kassat	Valtio, ansio- turva	Valtio, työmarkki- natuki	Valtio, yhteensä
Keston lyhentä- minen	- 106	- 9	- 81	+ 81	0
Korotetun ansio- osan laskeminen	- 23	- 1	0	0	0
Pitkän työuran jäl- keen maksettavan korotuksen poista- minen	- 17	- 1	0	0	0
Ostavastuuajan pidentäminen	- 19	- 2	- 14	- 6	- 20
Yhteensä	- 165	- 13	- 95	+ 75	- 20

4.3 Vaikutukset viranomaisiin

Kun pitkän työuran jälkeen maksettava korotettu ansio-osa poistuu, lainsäädäntö yksinkertaistuu jonkin verran, kun korotettua ansio-osaa maksetaan vain työllistymistä edistävien palvelujen ajalta. Työttömyysturvan porrastaminen työhistorian mukaan lisää jonkin verran peruspäivärahan saajiin liittyvää työtä, koska Kansaneläkelaitos ei ole aiemmin joutunut selvittämään kolmen vuoden työhistoriaa. Peruspäivärahan saajia on kaikista työttömyysetuuden saajista kuitenkin niin vähän, että työmäärän lisääntyminen ei ole mitenkään merkittävä. Työttömyyskassat ovat jo nykyisin mukaan selvittäneet sen, onko päivärahan hakijalla kolme vuotta työssäoloa, joten tehtävä ei ole niille uusi. Toisaalta nykyinen ansio-osan porrastus poistuu, mikä yksinkertaistaa osaltaan työttömyysturvajärjestelmää. Ehdotetun työttömyysturvan muutokset kokonaisuutena yksinkertaistavat lainsäädäntöä, eikä niillä ole merkittävää vaikutusta työttömyyskassojen tai Kansaneläkelaitoksen toimintaan.

4.4 Vaikutus kuntatalouteen

Ehdotetuilla lainmuutoksilla ei ole välittömiä vaikutuksia kuntiin, mutta pidemmällä aikavälillä niillä saattaa olla vaikutusta. Kunnat rahoittavat 50 % yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneiden tuesta ja 70 % yli 1 000 päivää työmarkkinatukea saaneiden tuesta. Mikäli kaikki työttömyyspäivärahan saajat, joiden työttömyyspäiväraha päättyy 100 päivää nykyistä aikaisemmin, siirtyvät työmarkkinatuella, työmarkkinatukimenot lisääntyvät heinäkuusta 2018 alkaen. Mikäli mikään ei muutu eivätkä henkilöt työllisty, työmarkkinatukea yli 300 päivää saaneiden määrä alkaa kasvaa vuoden 2019 alkusyksystä.

Tässä vaiheessa on liian aikaista arvioida, minkä suuruisia vaikutuksia muutoksella on kuntien rahoitusosuuteen työmarkkinatuesta. Lisäksi hallitus on toteuttamassa aluehallintouudistusta, jossa vastuu työllisyyden hoidosta ja sen rahoituksesta mahdollisesti määritellään uudella tavalla. Sen vuoksi tämän esityksen yhteydessä ei ole tarkoituksenmukaista muuttaa nykyistä kuntien rahoitusosuutta työmarkkinatuesta.

5 Asian valmistelu

Tämä hallituksen esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä. Valmistelun aikana on kuultu keskeisiä työmarkkinajärjestöjä ja Suomen Yrittäjät ry:tä. Esitysluonnoksesta pyydettiin lausunnot Kansaneläkelaitokselta, Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö ry:ltä, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:ltä, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry:ltä, Akava ry:ltä ja Elinkeinoelämän keskusliitto EK:lta, Suomen Kuntaliitto ry:ltä ja Suomen Yrittäjät ry:ltä.

EK, Suomen Yrittäjät ja Kuntaliitto pitivät esitystä kokonaisuutena ottaen kannatettava ja oikeasuuntaisena. Sen katsottiin lisäävän työttömyysturvan kannustavuutta ja tuovan säästöjä, jotka parantavat työttömyysturvan rahoituksen kestävyyttä.

Kuntaliitto katsoi, ettei esityksen vaikutuksia kuntatalouteen ole arvioitu riittävässä määrin. Esityksessä on todettu, että työttömyysturvan keston lyhentämisellä on mahdollisesti vaikutusta kuntien talouteen. Nämä vaikutukset näkyvät kuitenkin aikaisintaan vuonna 2019, jolloin myös aluehallintouudistuksen on tarkoitus toteutua. Aluehallintouudistuksen yhteydessä tulee päätettäväksi myös työllisyydenhoidon vastuut ja rahoitus, minkä vuoksi tämän esityksen yhteydessä ei ole tarkoituksenmukaista arvioida tarkasti nykyisen lainsäädännön mukaisia vaikutuksia kuntiin.

Työntekijäjärjestöt suhtautuivat kielteisesti ehdotettuihin työttömyysturvan heikennyksiin ja katsoivat niiden pelkästään heikentävän työttömien toimeentuloa. Leikkausten ei myöskään katsottu edistävän työllistymistä.

Työntekijäjärjestöt esittivät myös, että lain voimaantuloon liittyviä siirtymäsäännöksiä tulisi muuttaa niin, että osa muutoksista tulisi ehdotettua hitaammin voimaan. Kaikki järjestöt esittivät, että työttömyyspäivärahan keston lyhentämisen ei tulisi koskea niitä, jotka ovat täyttäneet työssäoloehdon ennen lain voimaantuloa. Myös korotusosan maksamisen jatkamista nykyisen suuruisena esitettiin niissä tapauksissa, joissa korotusosan maksaminen on alkanut jo ennen ehdotettujen muutosten voimaan tuloa.

Työntekijäjärjestöt ja Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö esittivät, että työttömyyskassan maksaman työttömyyspäivärahan kesto ei lyhennettäisi. Sen sijaan lyhennettäisiin pelkästään ansio-osan maksamista. Siten työttömyyskassa voisi maksaa työttömyyspäivärahaa aina 500 päivää, mutta työnhakijan työhistoriasta riippuen siitä voisi olla 100 tai 200 viimeistä päi-

vää peruspäivärahan tasoista. Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö totesi myös, että työttömyyskassat olisivat valmiit maksamaan työmarkkinatuen jäsenilleen. Se esitti, että vuoden 2017 aikana selvitettäisiin, miten tällainen muutos voidaan toteuttaa.

Kansaneläkelaitos katsoi työhistorian laskemisen lisäävän peruspäivärahahakemusten käsittelyyn käytettävää aikaa. Se myös huomautti työmarkkinatuen omavastuu-aikaa koskevan säännöksen puuttumisesta, mikä on lisätty esitykseen.

6 Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2017 talousarvioesitykseen ja tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

3 luku Etuuden saamisen yleiset rajoitukset

3 §. Työkyvyttömyys. Pykälän 4 momentin lakiviittaukseen ehdotetaan tehtäväksi tekninen muutos. Nykyinen lakiviittaus on kumottuun lakiin.

5 luku Työttömyyspäivärahan saamisen edellytykset

13 §. Omavastuu aika. Pykälän 1 momentissa säädettyä omavastuu-aikaa ehdotetaan pidennettäväksi viidestä päivästä seitsemään päivään. Muutoin säännös vastaa voimassa olevaa lakia.

6 luku Työttömyyspäivärahan määrä ja kesto

2 §. Ansiopäivärahan ansio-osa ja korotettu ansio-osa. Pykälän 1 momentti vastaa voimassa olevaa lakia.

Pykälän 2 momentin mukaisen korotetun ansio-osan määrää ehdotetaan muutettavaksi siten, että ansio-osa olisi 55 prosenttia päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Kun palkka kuukaudessa olisi suurempi kuin 95-kertainen perusosa, ansio-osa olisi tämän rajan ylittävältä osalta 25 prosenttia.

Pykälän 3 momentti vastaa voimassa olevaa lakia.

3 §. Korotusosan ja korotetun ansio-osan maksaminen työllistämistä edistävien palvelujen ajalta. Pykälä olisi sama kuin voimassa olevan lain 3 b §. Voimassa olevan lain 3 §:ssä säädetään ansio-osan maksuajan lyhentämisestä. Koska esityksessä ehdotetaan työttömyyspäivärahauden lyhentämistä, ei ole enää tarpeen erikseen säätää ansio-osan maksuajan lyhentämisestä.

3 a §. Korotusosan ja korotetun ansio-osan maksaminen pitkän työuran päätyttyä. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Korotusosasta ja korotetusta ansio-osasta luopuminen on säästötoimenpide. Säästötoimenpiteenä se perusteltu, koska se yksinkertaistaa lainsäädäntöä ja kohdistuu jo pidempään työelämässä olleisiin, jotka ovat yleensä taloudellisesti paremmassa asemassa kuin työelämää juuri tulleet. Lisäksi se tukee kärkihankkeen tavoitetta lyhentää työttömyysjaksoja.

3 e §. Korotusosien ja korotettujen ansio-osien maksamisjärjestys. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Pykälä on tarpeeton, koska korotusosaa tai korotettua ansio-osaa voidaan maksaa vain työllistymistä edistävien palvelujen ajalta.

7 §. Päivärahauden enimmäisaika. Pykälän 1 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, työttömyyspäivärahan enimmäiskesto vaihtelisi työnhakijan työhistorian ja iän mukaan.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan työttömyyspäivärahaa maksettaisiin yhteensä enintään 300 päivältä henkilölle, joka on ollut 17 vuotta täytettyään työssä yhteensä enintään kolme vuotta ennen työttömyyspäiväraha-oikeuden alkamista. Työttömyyspäiväraha-oikeus alkaisi, kun ensimmäinen työttömyyspäivärahapäivä enimmäisajasta maksetaan. Kolmen vuoden aika laskettaisiin samalla tavalla kuin voimassa olevan lain 6 luvun 3 §:n mukainen työssäoloaika.

lasketaan. Ainoa poikkeus olisi se, että työssäoloaikaan voitaisiin lukea työssäoloa siitä alkaen, kun henkilö täyttää 17 vuotta. Aiemmin laissa ei ole ollut alaikärajaa. Ikäraja on perusteltu, koska työttömyysturvalakia sovelletaan 17 vuotta täyttäneisiin. Myös työttömyysvakuutusmaksujen maksaminen alkaa 17 ikävuodesta.

Kolmen vuoden työssäoloedellytyksen täyttyminen tutkittaisiin työttömyyspäivärahan enimmäisajan alkaessa. Jos työssäoloa olisi enintään kolme vuotta, työttömyyspäivärahan enimmäiskesto olisi 300 päivää. Jos enimmäisajan laskeminen on kesken eli kolmen vuoden työssäolo täyttyy myöhemmin päivärahakauden kuluessa, päivärahan enimmäiskesto ei tämän johdosta muuttuisi. Vasta kun työssäoloaika tähtyy uudelleen, enimmäisaika nousisi 400 päivään.

Työssäoloedellytys voitaisiin täyttää saman tai eri työnantajan palveluksessa. Työssäoloedellytys Työssäolon ei tarvitsisi olla yhdenjaksoista. Myöskään työsuhteen kestolle tai työajalle työsuhteen aikana ei ole aseteta mitään edellytystä. Työssäoloon voitaisiin siten lukea myös sellaista työtä, joka ei välttämättä ole työssäoloehdon täyttävää. Työssäolovaatimukseen voidaan lukea mukaan kaikki työsuhteen sisään jäävä aika.

Työssäoloaika selvitetäisiin työtodistuksilla tai muulla työnantajan laatimalla luotettavalla selvityksellä. Jos tällaista luotettavaa selvitystä ei olisi saatavissa esimerkiksi sen vuoksi, että työnantaja ei ole enää olemassa, työssäolo voitaisiin osoittaa muulla luotettavalla selvityksellä, kuten esimerkiksi verottajan tai eläkelaitoksen tiedolla työssäolosta. Työssäoloajan selvittämiseen voitaisiin käyttää myös esimerkiksi eläketurvakeskuksen rekisteritietoja. Kassoissa, joissa on käytössä prosenttiperusteinen jäsenmaksu, voidaan työssäoloajan selvittämiseen käyttää myös jäsenmaksurekisteriä. Jos jäsenmaksutiedoista voidaan päätellä työskentelyn kesto luotettavasti, ei työtodistusten pyytäminen ole tarpeen.

Työssäoloksi katsotaan myös aika, jona henkilöllä on ollut yrittäjän eläkelain tai maatalousyrittäjän eläkelain mukainen vakuutus. Tätä sovelletaan myös apurahansaajiin eli maatalousyrittäjän eläkelain mukaisesti vakuutettua apurahalla työskentelyä pidettäisiin työssäolona.

Työskentelyyn rinnasteisia aikoja ei voida ottaa huomioon työhistoriaa laskettaessa. Toisaalta erilaisista vapaista, esimerkiksi perhevapaista johtuvat työstä poissaolot luetaan työssäolovaatimukseen, jos henkilöllä on sinä aikana voimassa oleva työsuhde.

Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan työttömyyspäivärahaa maksettaisiin enintään 400 päivältä henkilölle, joka on ollut 17 vuotta täytettyään työssä yhteensä yli kolme vuotta ennen työttömyyspäivärahan enimmäisajan alkamista. Työssäoloaika laskettaisiin samalla tavalla kuin 1 kohdassa lasketaan.

Pykälä 1 momentin 3 kohdan mukaan työttömyyspäivärahaa maksettaisiin enintään 500 työttömyyspäivältä henkilölle, joka on täyttänyt työssäoloehdon 58 vuotta täytettyään ja jolla on työssäoloehdon täytyessä 11 §:ssä tarkoitettua työssäoloaikaa vähintään viisi vuotta viimeisen 20 vuoden aikana.

lakkaiden työnhakijoiden työttömyyspäivärahakauden kesto ehdotetaan säilytettäväksi nykyisenä 500 päivänä, koska heidän työllistymisensä on selvästi vaikeampaa kuin nuorempien työnhakijoiden. Koska enimmäisaika ehdotetaan sidottavaksi ikään, on enimmäisajan kannalta ratkaisevaksi säädetty työssäoloehdon täyttyminen, koska se on ikään yhdistettynä toimivampi ratkaisu kuin enimmäisajan alkaminen, johon voi itse helpommin vaikuttaa. Myös työssäolovaatimus ehdotetaan säädettäväksi eri tavalla kuin nuoremmilla työttömillä. Ehdotettu viiden

vuoden työssäolovaatimus olisi yhdenmukainen lisäpäiväoikeuden työhistoria vaatimuksen kanssa, mikä hieman vähentää työhistorian tutkimisesta aiheutuvaa hallinnollista työtä.

Jos henkilö on täyttänyt työssäoloehdon 58 vuotta täytettyään, hänelle maksettaisiin työttömyyspäivärahaa enintään 500 päivältä. Jos henkilö täyttäisi 58 vuotta myöhemmin päiväraha-kauden kuluessa, sillä ei olisi vaikutusta työttömyyspäivärahan enimmäisaikaan. Jos viimeinen työssäoloehtoon laskettava viikko täyttyy samana päivänä, kun henkilö täyttää 58 vuotta, päivärahan enimmäiskesto olisi 500 päivää. Eli jos henkilö, jonka työaika on kahdeksan tuntia päivässä, jää työttömäksi keskiviikkona, jolloin hän täyttää 58 vuotta, hänen työttömyyspäivärahakautensa enimmäisaika on 500 päivää.

Pykälän 2 momentti vastaa voimassa olevaa lakia.

Pykälän 3 momentti vastaa voimassa olevan lain 2 momenttia.

11 §. Työssäoloajan laskeminen. Pykälän 3 ja 4 momentti ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomina. Säännöksiä on sovellettu työssäolon laskemiseen, kun on tutkittu, täyttyvätkö pitkän työuran jälkeen maksettavan korotusosan ja korotetun ansio-osan edellytykset. Kun pitkän työuran jälkeen maksavaa korotusosaa ja korotettua ansio-osaa koskevat säännökset ehdotetaan kumottaviksi, ovat työhistorian laskentaan liittyvät säännökset tarpeettomia.

7 luku Työmarkkinatukea koskevat yleiset säännökset

10 §. Omavastuu aika. Pykälän 1 momentissa säädettyä omavastuu-aikaa ehdotetaan pidennettäväksi viidestä päivästä seitsemään päivään. Muutoin säännös vastaa voimassa olevaa lakia.

2 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

Lain 5 luvun 13 §:n 1 momenttia ja 7 luvun 10 §:n 1 momenttia sovellettaisiin, jos omavastuu-aika alkaisi tämän lain tultua voimaan. Tämä tarkoittaisi sitä, että jos osa omavastuuajasta sijoittuisi ajalle ennen lain voimaan tuloa, omavastuu-aika olisi viisi päivää.

Lain 6 luvun 2 §:ää sovellettaisiin korotettuun ansio-osaan lain voimaantulosta alkaen. Työnhakijalle, joka on aloittanut ennen lain voimaantuloa työllistymistä edistävän palvelun tai jolla on oikeus korotettuun ansio-osaan pitkän työsuhteen päätyttyä, maksetaan korotettua ansio-osaa uusien laskentasääntöjen perusteella lain voimaantulosta alkaen.

Ansiopäivärahan saajaan, jonka oikeus työttömyyspäivärahaan on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa, sovellettaisiin lain 6 luvun 3 §:n 1 momenttia 31 päivään joulukuuta 2018 sellaisena kuin se oli tämän lain voimaan tullessa. Jos ansiopäivärahan maksaminen on alkanut ennen vuotta 2017 ja ansiopäivärahan saaja ei ole ollut työssä yhteensä vähintään kolmea vuotta, hänelle maksettaisiin päiväraha-kauden enimmäisajan viimeiset 100 päivää peruspäivärahan suuruisena. Jos enimmäisaika ei täyttyisi 31 päivään joulukuuta 2018 mennessä, maksettaisiin ansiopäiväraha enimmäisajasta jäljellä oleva aika siten, että siihen sisältyisi myös ansio-osa. Jos ansiopäivärahan saaja, jonka ansio-osan maksuaikaa on lyhennetty, täyttää työssäoloehdon, aletaan häneen soveltaa uusia säännöksiä. Jos hänellä ei edelleenkään ole kolmea vuotta työssäoloa, on hänen ansiopäivärahansa enimmäisaika 300 päivää.

Lain 6 luvun 3 §:n 2 ja 3 momentin soveltaminen päättyy lain voimaantuloon. Jos henkilön ansiopäivärahan ansio-osan maksuaikaa on lyhennetty 6 luvun 3 §:n 2 ja 3 perusteella, maksetaan hänelle 31 päivän joulukuuta 2016 jälkeiseltä ajalta myös ansiopäivärahan ansio-osa.

Lain 6 luvun 3 a ja 3 e §:ää sovellettaisiin työnhakijaan, jonka työsuhde on päättynyt ennen tämän lain voimaantuloa, 30 päivään kesäkuuta 2017 sellaisena kuin se oli tämän lain voimaan tullessa. Siten korotusosaa tai korotettua ansio-osaa voitaisiin maksaa niille, joille ei ole vielä lain voimaan tullessa maksettu enimmäisaikaa korotusosaa tai korotettua ansio-osaa tai joiden työsuhde on päättynyt, mutta oikeus pitkän työuran päättymisen jälkeen maksettavaan korotusosaan tai korotettuun ansio-osaan ei ole vielä syntynyt. Soveltamisen kannalta olisi ratkaisevaa työsuhteen viimeinen päivä. Sen sijaan esimerkiksi sillä, onko henkilö ilmoittautunut työnhakijaksi ennen lain voimaantuloa, ei olisi merkitystä. Jos henkilöllä olisi oikeus korotusosaan tai korotettuun ansio-osaan kahdella eri perusteella, maksettaisiin hänelle ensisijaisesti 3 b §:n mukaista korotusosaa.

Lain 6 luvun 7 §:n 1 momenttia sovellettaisiin työnhakijaan, jonka päivärahauden enimmäisaika alkaa tämän lain tultua voimaan. Jos työttömyyspäivärahan ensimmäinen päivä maksettaisiin tämän lain voimaantulon jälkeiseltä ajalta, sovellettaisiin hakijaan uusia ansiopäivärahan kestoja koskevia säännöksiä.

3 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Esityksessä ei ehdoteta voimassa olevaan lainsäädäntöön nähden sellaisia muutoksia työttömyysetuuksien saamisedellytyksiin, joilla olisi merkitystä arvioitaessa esitystä perustuslain kannalta.

Esitetyt ehdotukset liittyvät säätämisjärjestyksenarvioinnin kannalta erityisesti perustuslain 6 §:n 2 momenttiin, 18 §:n 2 momenttiin ja 19 §:n 2 momentti, jotka on otettu esityksessä huomioon.

Esityksen keskeinen tavoite on työllistymisen edistäminen ja työttömyysjaksojen lyhentäminen. Työttömyysturvajärjestelmää ehdotetaan muutettavaksi nykyistä paremmin työhön kannustavaksi. Tutkimusten mukaan työttömyysturvan kestolla ja tasolla on vaikutusta työttömyyden keston ja uudelleen. Ehdotettujen muutosten odotetaan vaikuttavan myönteisesti työllisyyteen. Siten esitys on tavoitteiltaan perustuslain 18 §:n 2 momentin työllisyyden edistämistä koskevan säännöksen mukainen.

Perustuslain 19 §:n 2 momentin mukaan jokaisella on oikeus perustoimeentulon turvaan muun muassa työttömyyden perusteella. Perustuslakivaliokunta on katsonut käytännössään, ettei perustuslaki estä asettamasta ehtoja perustoimeentulon turvaavan etuuden saamiselle. Perustuslakivaliokunta on katsonut mahdolliseksi myös sen, ettei kaikkien työttömyyden aikaista toimeentuloa turvata samalla tavalla. Perustuslain 19 §:n 2 momentin suojan piirin luettavan etuuden saamisedellytysten ja suuruuden tarkistamista on pidetty mahdollisena edellyttäen, että etuuden edelleenkin saavat riittävän suurena ne, joille se kokonaisuutena arvioiden on välttämätön toimeentulon turvan kannalta. Perustuslain 19 §:n 2 momentin mukaisen turvan on katsottu merkitsevän pidemmälle menevää turvan tasoa kuin pykälän 1 momentin mukainen oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon.

Esityksen ehdotukset merkitsevät pääosin työttömyysetuuksien nykyisten saamisedellytysten tarkistamista. Työttömyyspäivärahan enimmäiskesto ehdotetaan lyhennettäväksi 300 päivään niiltä työnhakijoilta, jotka ovat olleet työssä yhteensä enintään kolmea vuotta ennen päivärahauden enimmäisajan alkamista ja 400 päivään niiltä työnhakijoilta, jotka ovat olleet työssä

yhteensä yli kolme vuotta. Niillä työnhakijoilla, jotka ovat täyttäneet työssäoloehdon täytettyään 58 vuotta, työttömyyspäivärahan kesto säilyisi 500 päivänä. Enimmäisajan täyttymisen jälkeen työttömänä olevalla on oikeus työmarkkinatukeen.

Ansiopäivärahan korotetun ansio-osan laskentasääntöön tehtäisiin muutos, joka alentaa korotetun ansio-osan määrää. Korotettu ansio-osa olisi edelleen korkeampi kuin normaali ansiopäiväraha. Pitkän työuran jälkeen maksettava korotusosa ehdotetaan lakkautettavaksi. Muutoksen jälkeen työnhakijalla olisi oikeus normaaliin ansiopäivärahaan. Työttömyyden alussa asetettavaa omavastuu-aikaa ehdotetaan pidennettäväksi viidestä päivästä seitsemään päivään. Perustuslakivaliokunta on pitänyt omavastuu-aikoja hyväksyttävänä, kunhan ne eivät ole niin pitkiä, että perustoimeentulon turva vaarantuu. Seitsemän päivän omavastuu-aikaa perustuslakivaliokunta on pitänyt hyväksyttävänä (PeVL 46/2002 vp)

Perustuslakivaliokunta on perusoikeusuudistuksen jälkeen katsonut, että työttömyysetuuksista työttömyyspäivärahan peruspäiväraha ja sitä suuruudeltaan vastaava ansiopäivärahan perusosa sekä työmarkkinatuki ovat perustuslain 19 §:n 2 momenttiin liittyviä sosiaaliturvan etuusjärjestelmiä (PeVL 25/2013 vp). Ehdotetut muutokset eivät heikennä työttömyyden aikaista perustoimeentuloa eivätkä esitetyt ehdotukset eivät ole siten ongelmallisia perustuslain 19 §:n 2 momentin kannalta.

Perustuslain 6 §:n 2 momentin mukaan ketään ei asettaa ilman hyväksyttävää perustetta eri asemaan iän perusteella. Työttömyysturvalaissa on useita säännöksiä, jotka kohtelevat eri työnhakijoita eri tavalla. Yksi erotteleva tekijä on työnhakijan ikä tai hänen työssäolonsa määrä ennen työttömyyttä. Perustuslakivaliokunta ei ole pitänyt ansio-osan keston porrastamista aiemman työssäolon perusteella perustuslain kannalta ongelmallisena (PeVL 25/2013 vp). Esityksessä ehdotetaan, että henkilöllä, joka täyttää työttömyyspäivärahan saamisen ehtona olevan työssäoloehdon täytettyään 58 vuotta, työttömyyspäivärahan enimmäiskesto säilyisi 500 päivänä. Ikääntyneiden työttömien mahdollisuudet työllistyä ovat olennaisesti nuorempia heikommät, mikä on jo nyt otettu huomioon esimerkiksi siten, että ikääntyneillä työttömillä on mahdollisuus työttömyyspäivärahan lisäpäiviin. Kokonaisuuden kannalta ehdotus merkitsee vain vähäisehköä ikään perustuvaa sääntelyn eriyttämistä, minkä vuoksi ehdotus ei ole ongelmallinen perustuslain 6 §:n 2 momentin kannalta.

Esitetyillä perusteilla hallitus katsoo, että esitys voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

työttömyysturvalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan työttömyysturvalain (1290/2002) 6 luvun 3 a, 3 b ja 3 e §,
sellaisina kuin ne ovat, 6 luvun 3 a ja 3 e § laissa 1049/2013 sekä 3 b § laeissa 1188/2009 ja 918/2012, ja
muutetaan 3 luvun 3 §:n 4 momentti, 5 luvun 13 §:n 1 momentti, 6 luvun 2, 3, 7 ja 11 § sekä 7 luvun 10 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 5 luvun 13 §:n 1 momentti, 6 luvun 3 § laissa ja 7 luvun 10 §:n 1 momentti laissa 1049/2013, 6 luvun 2 § laissa 1048/2014, 6 luvun 7 § laissa 361/2010 ja 6 luvun 11 § laeissa 1252/2006, 313/2010, 1049/2013 ja 883/2015, seuraavasti:

3 luku

Etuuden saamisen yleiset rajoitukset

3 §

Työkyvyttömyys

Työkyvyttömäksi tulleella työttömyysetuuden saajalla, joka ei saa sairausvakuutuslain 8 luvun 7 §:n 1 momentissa olevan rajoituksen (omavastuu) vuoksi päivärahaa tai muuta vastaavaa lakisääteistä korvausta taikka työnantajalta sairausajan palkkaa, on työkyvyttömyydestään huolimatta ja sen estämättä, mitä 2 luvussa säädetään työnhakijana olosta, oikeus työttömyysetuuteen.

5 luku

Työttömyyspäivärahan saamisen edellytykset

13 §

Ostavastuu aika

Työttömyyspäivärahaa maksetaan sen jälkeen, kun henkilö on ollut työttömänä työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa yhteensä seitsemää täyttä työpäivää vastaavan ajan enintään kahdeksan peräkkäisen kalenteriviikon aikana. Ostavastuu aika asetetaan kerran 6 luvun 7 §:ssä säädettyä työttömyyspäivärahan enimmäisaikaa kohti.

6 luku

Työttömyyspäivärahan määrä ja kesto

2 §

Ansiöpäivärahan ansio-osa ja korotettu ansio-osa

Ansio-osa on 45 prosenttia päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Kun palkka kuukaudessa on suurempi kuin 95-kertainen perusosa, ansio-osa on tämän rajan ylittävältä päiväpalkan osalta 20 prosenttia. Ansiöpäiväraha lapsikorotuksineen on enintään 90 prosenttia ansiöpäivärahan perusteena olevasta päiväpalkasta, kuitenkin vähintään mahdollisella lapsikorotuksella korotetun perusosan suuruinen.

Korotettu ansio-osa on 55 prosenttia päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Kun palkka kuukaudessa on suurempi kuin 95-kertainen perusosa, ansio-osa on tämän rajan ylittävältä päiväpalkan osalta 25 prosenttia. Ansiöpäiväraha lapsikorotuksineen on tällöin enintään yhtä suuri kuin ansiöpäivärahan perusteena oleva päiväpalkka, kuitenkin vähintään mahdollisella lapsikorotuksella ja korotusosalla korotetun perusosan suuruinen.

Muunnettaessa kuukautta kohti laskettua palkkaa päiväpalkaksi tai päinvastoin katsotaan kuukauteen sisältyvän 21,5 työpäivää.

3 §

Korotusosan ja korotetun ansio-osan maksaminen työllistymistä edistävien palvelujen ajalta

Korotusosaa ja korotettua ansio-osaa maksetaan työllistymissuunnitelmassa tai työllistymissuunnitelmaa korvaavassa suunnitelmassa sovittujen työllistymistä edistävien palvelujen ajalta. Korotusosaa ja korotettua ansio-osaa maksetaan myös työllistymissuunnitelmassa tai työllistymissuunnitelmaa korvaavassa suunnitelmassa sovittujen palvelujen väliseltä ajalta, jos näiden palvelujen välinen aika on enintään seitsemän kalenteripäivää.

Korotusosaa ja korotettua ansio-osaa maksetaan työllistymistä edistävien palvelujen ajalta yhteensä enintään 200 päivältä. Korotusosan ja korotetun ansio-osan maksaminen aloitetaan alusta, kun työnhakija on uudelleen täyttänyt palkansaajan tai yrittäjän työssäoloehdon.

7 §

Päivärahakauden enimmäisaika

Peruspäivärahaa ja ansiopäivärahaa maksetaan yhteensä enintään:

1) 300 työttömyyspäivältä henkilölle, joka on ollut 17 vuotta täytettyään työssä yhteensä enintään kolme vuotta ennen työttömyyspäivärahaoikeuden alkamista;

2) 400 työttömyyspäivältä henkilölle, joka on ollut 17 vuotta täytettyään työssä yhteensä yli kolme vuotta ennen työttömyyspäivärahaoikeuden alkamista;

3) 500 työttömyyspäivältä henkilölle, jonka työssäoloehto on täyttynyt hänen täytettyään 58 vuotta ja jolla on työssäoloehdon täytyessä 11 §:ssä tarkoitettua työssäoloaikaa vähintään viisi vuotta viimeisen 20 vuoden aikana.

Enimmäisaikaan luetaan myös sellaiset työttömyyspäivät, joilta henkilölle on maksettu työttömyysetuutta sellaisessa valtiossa, jossa sovelletaan sosiaaliturva-asetusta tai perusasetusta tai jonka kanssa Suomella on työttömyysturvaa koskeva sopimus.

Laskettaessa 1 momentin mukaista enimmäisaikaa otetaan soviteltuna työttömyyspäivärahaa maksettu määrä huomioon muunnettuna täysiksi työttömyyspäiväpäiviksi.

11 §

Työssäoloajan laskeminen

Edellä 7 §:n 1 momentin 3kohdassa ja 9 §:ssä tarkoitettu työssäoloaika lasketaan työntekijän eläkelain (395/2006) 3 §:ssä tarkoitettujen työeläkelakien alaisten ansioiden perusteella.

Työssäolokuukausien lukumäärä saadaan jakamalla kunkin kalenterivuoden ansiot luvulla 510. Kalenterivuosi kohtainen osamäärä pyöristetään alaspäin lähimpään kokonaislukuun, joka voi olla enintään 12. Eri vuosien osamäärät lasketaan yhteen.

7 luku

Työmarkkinatukea koskevat yleiset säännökset

10 §

Ostavastuu aika

Työmarkkinatukea maksetaan sen jälkeen, kun henkilö on ollut työttömänä työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa yhteensä seitsemää täyttä työpäivää vastaavan ajan enintään kahdeksan peräkkäisen kalenteriviikon aikana.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

Jos omavastuu aika on kesken tämän lain voimaan tullessa, sovelletaan 5 luvun 13 §:n 1 momenttia ja 7 luvun 10 §:n 1 momenttia sellaisina kuin ne olivat tämän lain voimaan tullessa.

Etuuteen, jota maksetaan ajalta ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan 6 luvun 2 §:ää sellaisena kuin se oli tämän lain voimaan tullessa.

Ansiopäivärahan saaja, jonka oikeus työttömyyspäivärahaan on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan 6 luvun 3 §:n 1 momenttia 31 päivään joulukuuta 2018 sellaisena kuin se oli tämän lain voimaan tullessa.

HE 113/2016 vp

Työnhakijaan, jonka työsuhde on päättynyt ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan 6 luvun 3 a ja 3 e §:ää 30 päivään kesäkuuta 2017 sellaisina kuin ne olivat tämän lain voimaan tullessa.

Työnhakijaan, jonka päivärahauden enimmäisaika on kesken tämän lain voimaan tullessa, sovelletaan 6 luvun 7 §:ää sellaisena kuin se oli tämän lain voimaan tullessa.

Helsingissä 29 päivänä kesäkuuta 2016

Pääministerin sijainen, ulkoasiainministeri

Timo Soini

Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Mäntylä

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

työttömyysturvalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan työttömyysturvalain (1290/2002) 6 luvun 3 a, 3 b ja 3 e §,
 sellaisina kuin ne ovat, 6 luvun 3 a ja 3 e § laissa 1049/2013 sekä 3 b § laeissa 1188/2009 ja 918/2012, ja
muutetaan 3 luvun 3 §:n 4 momentti, 5 luvun 13 §:n 1 momentti, 6 luvun 2, 3, 7 ja 11 § sekä 7 luvun 10 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 5 luvun 13 §:n 1 momentti, 6 luvun 3 § laissa ja 7 luvun 10 §:n 1 momentti laissa 1049/2013, 6 luvun 2 § laissa 1048/2014, 6 luvun 7 § laissa 361/2010 ja 6 luvun 11 § laeissa 1252/2006, 313/2010, 1049/2013 ja 883/2015, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 luku

3 luku

Etuuden saamisen yleiset rajoitukset

Etuuden saamisen yleiset rajoitukset

3 §

3 §

Työkyvyttömyys

Työkyvyttömyys

Työkyvyttömäksi tulleella työttömyysetuuden saajalla, joka ei saa sairausvakuutuslain 19 §:n 1 momentissa olevan rajoituksen (omavastuu) vuoksi päivärahaa tai muuta vastaavaa lakisääteistä korvausta taikka työnantajalta sairausajan palkkaa, on työkyvyttömyydestään huolimatta ja sen estämättä, mitä 2 luvussa säädetään työnhakijana olosta, oikeus työttömyysetuuteen.

Työkyvyttömäksi tulleella työttömyysetuuden saajalla, joka ei saa sairausvakuutuslain 8 luvun 7 §:n 1 momentissa olevan rajoituksen (omavastuu) vuoksi päivärahaa tai muuta vastaavaa lakisääteistä korvausta taikka työnantajalta sairausajan palkkaa, on työkyvyttömyydestään huolimatta ja sen estämättä, mitä 2 luvussa säädetään työnhakijana olosta, oikeus työttömyysetuuteen.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 luku

5 luku

Työttömyyspäivärahan saamisen edellytykset**Työttömyyspäivärahan saamisen edellytykset**

13 §

13 §

*Ostavastuuuauka**Ostavastuuuauka*

Työttömyyspäivärahaa maksetaan sen jälkeen, kun henkilö on ollut työttömänä työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa yhteensä viittä täyttä työpäivää vastaavan ajan enintään kahdeksan peräkkäisen kalenteriviikon aikana. Omavastuuuauka asetetaan kerran 6 luvun 7 §:ssä säädettyä työttömyyspäivärahan enimmäisaukaa kohti.

Työttömyyspäivärahaa maksetaan sen jälkeen, kun henkilö on ollut työttömänä työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa yhteensä *seitsemää* täyttä työpäivää vastaavan ajan enintään kahdeksan peräkkäisen kalenteriviikon aikana. Omavastuuuauka asetetaan kerran 6 luvun 7 §:ssä säädettyä työttömyyspäivärahan enimmäisaukaa kohti.

6 luku

6 luku

Työttömyyspäivärahan määrä ja kesto**Työttömyyspäivärahan määrä ja kesto**

2 §

2 §

*Ansiöpäivärahan ansiö-osa ja korotettu ansiö-osa**Ansiöpäivärahan ansiö-osa ja korotettu ansiö-osa*

Ansiö-osa on 45 prosenttia päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Kun palkka kuukaudessa on suurempi kuin 95-kertainen perusosa, ansiö-osa on tämän rajan ylittävältä päiväpalkan osalta 20 prosenttia. Ansiöpäiväraha lapsikorotuksineen on enintään 90 prosenttia ansiöpäivärahan perusteena olevasta päiväpalkasta, kuitenkin vähintään mahdollisella lapsikorotuksella korotetun perusosan suuruinen.

Korotettu ansiö-osa on 58 prosenttia päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Kun palkka kuukaudessa on suurempi kuin 95-kertainen perusosa, ansiö-osa on tämän rajan ylittävältä päiväpalkan osalta 35 prosenttia. Ansiöpäiväraha lapsikorotuksineen on tällöin enintään yhtä suuri kuin ansiöpäivärahan perusteena oleva päiväpalkka, kuitenkin vähintään mahdollisella lapsikorotuksella ja korotusosalla korotetun perusosan suuruinen.

Muunnettaessa kuukautta kohti laskettua palkkaa päiväpalkaksi tai päinvastoin katsotaan kuukauteen sisältyvän 21,5 työpäivää.

Ansiö-osa on 45 prosenttia päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Kun palkka kuukaudessa on suurempi kuin 95-kertainen perusosa, ansiö-osa on tämän rajan ylittävältä päiväpalkan osalta 20 prosenttia. Ansiöpäiväraha lapsikorotuksineen on enintään 90 prosenttia ansiöpäivärahan perusteena olevasta päiväpalkasta, kuitenkin vähintään mahdollisella lapsikorotuksella korotetun perusosan suuruinen.

Korotettu ansiö-osa on 55 prosenttia päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Kun palkka kuukaudessa on suurempi kuin 95-kertainen perusosa, ansiö-osa on tämän rajan ylittävältä päiväpalkan osalta 25 prosenttia. Ansiöpäiväraha lapsikorotuksineen on tällöin enintään yhtä suuri kuin ansiöpäivärahan perusteena oleva päiväpalkka, kuitenkin vähintään mahdollisella lapsikorotuksella ja korotusosalla korotetun perusosan suuruinen.

Muunnettaessa kuukautta kohti laskettua palkkaa päiväpalkaksi tai päinvastoin katsotaan kuukauteen sisältyvän 21,5 työpäivää.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

3 §

*Ansiopäivärahan ansio-osan maksuajan lyhentäminen****Korotusosan ja korotetun ansio-osan maksaminen työllistymistä edistävien palvelujen ajalta***

Ansiopäivärahan saajalle, joka ei ole ollut työssä yhteensä vähintään kolme vuotta ennen työttömyyspäivärahaoikeuden alkamista, ansiopäiväraha maksetaan päivärahakauden enimmäisajan 100 viimeiseltä päivältä sen suuruisena kuin se maksettaisiin peruspäivärahana.

Jos ansiopäivärahan saajalle on 250 ensimmäisen työttömyyspäivärahapäivän aikana asetettu korvaukseton määräaika tai työssäolovelvoite hänen menetettyään 2 a luvun 12 §:ssä tarkoitetulla tavalla moitittavasti, ansiopäiväraha maksetaan päivärahakauden enimmäisajan 100 viimeiseltä päivältä sen suuruisena kuin se maksettaisiin peruspäivärahana. Jos ansiopäivärahan saajalla ei ole 1 momentissa tarkoitettua työssäoloa, ansiopäiväraha maksetaan enimmäisajan 200 viimeiseltä päivältä sen suuruisena kuin se maksettaisiin peruspäivärahana.

Edellytyksenä 2 momentin soveltamiselle on, että ansiopäivärahan saajalle ei ole maksettu 250 ensimmäisen työttömyyspäivärahapäivän aikana työllistymistä edistävän palvelun ajalta korotusosaa eikä korotettua ansio-osaa yhteensä vähintään 40 päivältä.

Korotusosaa ja korotettua ansio-osaa maksetaan työllistymissuunnitelmassa tai työllistymissuunnitelmaa korvaavassa suunnitelmassa sovittujen työllistymistä edistävien palvelujen ajalta. Korotusosaa ja korotettua ansio-osaa maksetaan myös työllistymissuunnitelmassa tai työllistymissuunnitelmassa korvaavassa suunnitelmassa sovittujen palvelujen väliseltä ajalta, jos näiden palvelujen välinen aika on enintään seitsemän kalenteripäivää.

Korotusosaa ja korotettua ansio-osaa maksetaan työllistymistä edistävien palvelujen ajalta yhteensä enintään 200 päivältä. Korotusosan ja korotetun ansio-osan maksaminen aloitetaan alusta, kun työnhakija on uudelleen täyttänyt palkansaaajan tai yrittäjän työssäoloehdon.

3 a §

Korotusosan ja korotetun ansio-osan maksaminen pitkän työuran päätyttyä

Korotusosaa ja korotettua ansio-osaa maksetaan yhteensä enintään 90 päivältä työnhakijalle, joka on jäänyt työttömäksi sen vuoksi, että:

1) hänen työsopimuksensa on irtisanottu eikä irtisanominen ole 2 a luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla hänen syytään;

2) hän on irtisanonut työsopimuksensa työsopimuslain 5 luvun 7 §:n mukaisesti lomautuksen kestänyä yhdenjaksoisesti vähintään 200 päivää.

(kumotaan)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Korotusosaa ja korotettua ansio-osaa maksetaan myös työnhakijalle, joka on jäänyt työttömäksi määräaikaisesta työsuhteesta, jonka hän on aloittanut hänet irtisanoneen työnantajan palveluksessa välittömästi 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun työsuhteen päätyttyä.

Korotusosan maksamisen edellytyksenä on lisäksi, että:

1) työttömäksi jäänyt ilmoittautuu työttömäksi työnhakijaksi 60 päivän kuluessa työsuhteen päättymisestä; ja

2) työttömäksi jääneellä on 1 momentissa tarkoitetun työsuhteen päättyessä 11 §:ssä tarkoitettua työssäoloaikaa vähintään 20 vuotta.

Korotetun ansio-osan maksamisen edellytyksenä on lisäksi, että:

1) työttömäksi jäänyt ilmoittautuu työttömäksi työnhakijaksi 60 päivän kuluessa työsuhteen päättymisestä; ja

2) työttömäksi jääneellä on 1 momentissa tarkoitetun työsuhteen päättyessä 11 §:ssä tarkoitettua työssäoloaikaa vähintään 20 vuotta ja palkansaajakassan jäsenyyss aikaa yhteensä vähintään viisi vuotta.

Edellä 3 ja 4 momentissa tarkoitettuun työssäoloaikaan ei lasketa sellaista aikaa, jonka perusteella työnhakijalle on aiemmin myönnetty korotusosaa tai korotettua ansio-osaa. Jos hakija on työsuhteen päättyessä es-
tynyt olemasta työmarkkinoilla 5 luvun 3 §:n 2 momentissa tarkoitetusta hyväksyttävästä syystä, lasketaan tämän pykälän 3 ja 4 momentissa tarkoitettu 60 päivän aika tämän es-
teen päättymisestä.

3 b §

Korotusosan ja korotetun ansio-osan mak-
saminen työllistymistä edistävien palvelujen
ajalta

Korotusosaa ja korotettua ansio-osaa mak-
setaan työllistymissuunnitelmassa tai työllis-
tymissuunnitelmaa korvaavassa suunnitel-
massa sovittujen työllistymistä edistävien
palvelujen ajalta. Korotusosaa ja korotettua
ansio-osaa maksetaan myös työllistymis-
suunnitelmassa tai työllistymissuunnitelmaa

(kumotaan)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

korvaavassa suunnitelmassa sovittujen palvelujen väliseltä ajalta, jos näiden palvelujen välinen aika on enintään seitsemän kalenteripäivää.

Korotusosaa ja korotettua ansio-osaa maksetaan työllistymistä edistävien palvelujen ajalta yhteensä enintään 200 päivältä. Korotusosan ja korotetun ansio-osan maksaminen aloitetaan alusta, kun työnhakija on uudelleen täyttänyt palkansaajan tai yrittäjän työssäoloehdon.

3 e §

Korotusosien ja korotettujen ansio-osien maksamisjärjestys

Jos työnhakijalla on oikeus saada korotusosaa tai korotettua ansio-osaa 3 a ja 3 b §:n perusteella, maksetaan hänelle ensisijaisesti 3 b §:n mukaista korotusosaa tai korotettua ansio-osaa.

(kumotaan)

7 §

Päivärahakauden enimmäisaika

Peruspäivärahaa ja ansiopäivärahaa maksetaan yhteensä enintään 500 työttömyyspäivältä. Enimmäisaikaan luetaan myös sellaiset työttömyyspäivät, joilta henkilölle on maksettu työttömyysetuutta sellaisessa valtiossa, jossa sovelletaan sosiaaliturva-asetusta tai perusasetusta tai jonka kanssa Suomella on työttömyysturvaa koskeva sopimus.

7 §

Päivärahakauden enimmäisaika

Peruspäivärahaa ja ansiopäivärahaa maksetaan yhteensä enintään;

1) 300 työttömyyspäivältä henkilölle, joka on ollut 17 vuotta täytettyään työssä yhteensä enintään kolme vuotta ennen työttömyyspäivärahaoikeuden alkamista;

2) 400 työttömyyspäivältä henkilölle, joka on ollut 17 vuotta täytettyään työssä yhteensä yli kolme vuotta ennen työttömyyspäivärahaoikeuden alkamista;

3) 500 työttömyyspäivältä henkilölle, jonka työssäoloehto on täytynyt hänen täytettyään 58 vuotta ja jolla on työssäoloehdon täytyessä 11 §:ssä tarkoitettua työssäoloaikaa vähintään viisi vuotta viimeisen 20 vuoden aikana.

Enimmäisaikaan luetaan myös sellaiset työttömyyspäivät, joilta henkilölle on maksettu työttömyysetuutta sellaisessa valtiossa, jossa sovelletaan sosiaaliturva-asetusta tai perusasetusta tai jonka kanssa Suomella on työttömyysturvaa koskeva sopimus.

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

Laskettaessa 1 momentin mukaista enimmäisaikaa otetaan soviteltuna työttömyyspäivärahana maksettu määrä huomioon muunnettuna täysiksi työttömyyspäivärahapäiviksi.

Laskettaessa 1 momentin mukaista enimmäisaikaa otetaan soviteltuna työttömyyspäivärahana maksettu määrä huomioon muunnettuna täysiksi työttömyyspäivärahapäiviksi.

11 §

Työssäoloajan laskeminen

Edellä 3 a ja 9 §:ssä tarkoitettu työssäoloaika lasketaan työntekijän eläkelain (395/2006) 3 §:ssä tarkoitettujen työeläkeläisten alaisten ansioiden perusteella.

Työssäolokuukausien lukumäärä saadaan jakamalla kunkin kalenterivuoden ansiot luvulla 510. Kalenterivuosisikohtainen osamäärä pyöristetään alaspäin lähimpään kokonaislukuun, joka voi olla enintään 12. Eri vuosien osamäärät lasketaan yhteen.

Edellä 3 a §:ssä tarkoitettua työssäoloaikaa laskettaessa työhön rinnastettavana aikana otetaan lisäksi huomioon sellainen täysi kalenterikuukausi:

1) jolta henkilölle on maksettu sairausvakuutuslain mukaista äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa taikka erityishoitotahaa;

2) jonka henkilö on ollut lakiin tai työ- tai virkaehtosopimukseen perustuvalla hoitopaalla taikka suorittanut varusmies- tai siviilipalvelusta; ja

3) jona henkilö on ollut työkyvytön saaden työntekijän eläkelain 3 §:ssä mainittujen lakien perusteella eläkettä, kuntoutustukea tai työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaista tapaturmaeläkettä.

Työssäoloajasta enintään neljännes voi olla 3 momentissa tarkoitettua työhön rinnastettavaa aikaa.

11 §

Työssäoloajan laskeminen

Edellä 7 §:n 1 momentin 3 kohdassa ja 9 §:ssä tarkoitettu työssäoloaika lasketaan työntekijän eläkelain (395/2006) 3 §:ssä tarkoitettujen työeläkeläisten alaisten ansioiden perusteella.

Työssäolokuukausien lukumäärä saadaan jakamalla kunkin kalenterivuoden ansiot luvulla 510. Kalenterivuosisikohtainen osamäärä pyöristetään alaspäin lähimpään kokonaislukuun, joka voi olla enintään 12. Eri vuosien osamäärät lasketaan yhteen.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

7 luku

7 luku

Työmarkkinatukea koskevat yleiset säännökset**Työmarkkinatukea koskevat yleiset säännökset**

10 §

10 §

*Ostavastuuuauka**Ostavastuuuauka*

Työmarkkinatukea maksetaan sen jälkeen, kun henkilö on ollut työttömänä työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa yhteensä viittä täyttä työpäivää vastaavan ajan enintään kahdeksan peräkkäisen kalenteriviikon aikana.

Työmarkkinatukea maksetaan sen jälkeen, kun henkilö on ollut työttömänä työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa yhteensä *seitsemää* täyttä työpäivää vastaavan ajan enintään kahdeksan peräkkäisen kalenteriviikon aikana.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

Jos omavastuuuauka on kesken tämän lain voimaan tullessa, sovelletaan 5 luvun 13 §:n 1 momenttia ja 7 luvun 10 §:n momenttia sellaisina kuin ne olivat tämän lain voimaan tullessa.

Etuteen, jota maksetaan ajalta ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan 6 luvun 2 §:ää sellaisena kuin se oli tämän lain voimaan tullessa.

Ansiopäivärahan saajaan, jonka oikeus työttömyyspäivärahaan on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan lain 6 luvun 3 §:n 1 momenttia 31 päivään joulukuuta 2018 sellaisena kuin se oli tämän lain voimaan tullessa.

Työnhakijaan, jonka työsuhde on päättynyt ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan 6 luvun 3 a ja 3 e §:ää 30 päivään kesäkuuta 2017 sellaisina kuin ne olivat tämän lain voimaan tullessa.

Työnhakijaan, jonka päivärahauden enimmäisaika on kesken tämän lain voimaan tullessa, sovelletaan 6 luvun 7 §:ää sellaisena kuin se oli tämän lain voimaan tullessa.